

Woord vooraf

VRIND 2003 is de elfde editie in een reeks van jaarrapporten over de prestaties van de Vlaamse overheid. Deze serie wil meer transparantie bieden over het gevoerde beleid en laten we hopen ook meer interesse opwekken voor de maatschappelijke problemen waarop het beleid een antwoord moet geven.

VRIND 2003 geeft een overzicht van de regeerperiode sinds 1999. We doen hierbij geen uitspraken over de juiste keuze of de doeltreffendheid van de genomen maatregelen, het is met andere woorden geen beleidsevaluatie. We geven louter feiten weer.

De ontsluiting van gegevens vergt tijd waardoor de indicatoren de realiteit met enige vertraging in beeld brengen. Ondanks heel wat inspanningen van de overheidsdiensten, we verwijzen hier naar het statistisch meerjarenprogramma van de Vlaamse regering, worden nog niet alle prestaties van de overheid op systematische wijze geregistreerd. De effecten op het maatschappelijk gebeuren meten is nog moeilijker omdat die effecten niet altijd meteen zichtbaar zijn en omdat het aandeel van één overheid niet steeds te onderscheiden is van de inbreng van andere actoren en van externe factoren.

Het doorbladeren van dit boekwerk maakt alvast duidelijk hoe complex onze omgeving wel is. Geleidelijke veranderingen blijven bovendien vaak onopgemerkt. In de Focus achteraan het boek signaleren we daarom enkele strategische ontwikkelingen die zich op de achtergrond voordoen. Dergelijke toekomstverkenningen botsen vanzelfsprekend op heel wat onzekerheden. Maar zich hiervan bewust worden, is reeds een eerste stap naar een strategisch management.

Met VRIND 2003 die terugblikt op het recente verleden en een doorkijk geeft naar de toekomst, hopen we dan ook een bijdrage te leveren aan al wie betrokken zal worden bij de agendabepaling van de komende regering.

Josée Lemaître
Directeur-generaal

Myriam Vanweddungen
Projectcoördinator VRIND 2003

Blikvangers

- Het aantal sportende leden van erkende en gesubsidieerde Vlaamse sportfederaties blijft status-quo. Het aantal erkende en gesubsidieerde sportdiensten stijgt verder.
- 38% van de bevolking zegt meerdere keren per maand aan sport te doen.
- De kwaliteit van het professioneel kader in de sportfederaties is aanzienlijk verhoogd.
- 80% van de leerlingen met een topsportstatuut (secundair onderwijs) is ingeschreven in een topsportschool.
- 237 gemeenten namen in 2002-2003 deel aan het Contract JeugdSport.

Elektronisch

Meer uitgebreide cijferreeksen uit dit hoofdstuk vindt u op www.vlaanderen.be/vrind/sport

11.1 Sportparticipatie

Het bevorderen van de sportdeelname, vooral bij de jeugd, is een van de strategische doelstellingen van het beleid. Voldoende beweging en sport zijn immers van groot belang voor de volksgezondheid en voor de fysieke conditie van de jeugd. Daarnaast wordt sport meer en meer beschouwd als een middel om diverse maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Sport heeft een opvoedkundige waarde (2004 is uitgeroepen tot Europees Jaar van Opvoeding

door Sport), is een hulpmiddel tot integratie, helpt mee de verzuring van de samenleving te bestrijden en heeft een grote economische impact. Daarom wil de Vlaamse regering, naast de georganiseerde sporter, ook de niet-sporter en de niet-georganiseerde sporter regelmatig aan sport laten doen. Wegens de noodzaak aan een kwalitatieve begeleiding en ondersteuning en omwille van het sociale aspect wil men vooral het sporten in clubverband bevorderen.

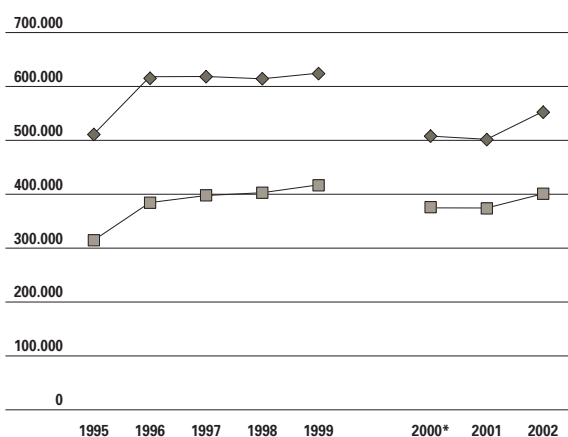
Volgens de APS-survey 2003 is ongeveer één vijfde van de Vlaamse bevolking tussen 18 en 85 jaar actief lid van een sportvereniging. Dat ligt in de lijn van wat de voorbije jaren werd vastgesteld. Het aantal leden blijft vrijwel status-quo. De databank van het Bloso bevat het aantal leden van sportclubs die aangesloten zijn bij een erkende Vlaamse sportfederatie – en dus niet de leden van federale en niet-erkende sportfederaties. Een nieuwe en meer verfijnde meetmethode wordt gehanteerd sinds het nieuwe decreet op de erkenning en de subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties. Sommige federaties blijken te groeien (zoals de

LIDMAATSCHAP SPORTVERENIGING NAAR GESLACHT

	MAN***	VROUW***	TOTAAL
Nooit lid	49,9	68,4	59,2
Vroeger lid	23,2	14,6	18,9
Passief lid	1,7	1,2	1,5
Actief lid	21,1	14,8	17,9
Bestuurslid	4,2	1,0	2,6
Aantal respondenten	716	724	1.440

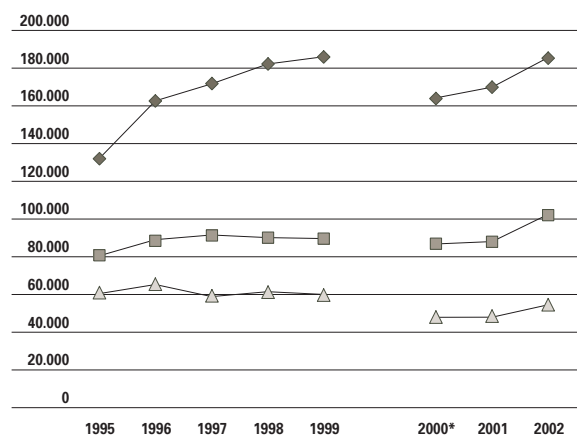
11.1 Lidmaatschap van een sportvereniging in 2003, naar geslacht, in %.
Bron: APS-survey 2003.
*** $p < 0.001$.

LIDMAATSCHAP ERKENDE SPORTVERENIGING

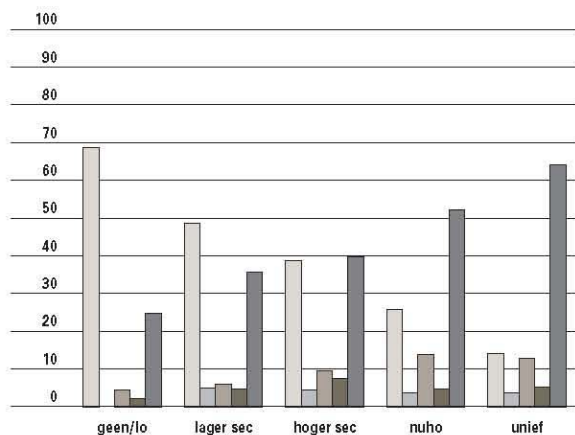
11.2 Evolutie van het aantal leden aangesloten bij de door Bloso erkende en gesubsidieerde sportfederaties, van 1995 tot 1999 en van 2000 tot 2002 (nieuw decreet).
Bron: Bloso.

JONGEREN IN ERKENDE SPORTCLUBS

11.3 Evolutie van het aantal kinderen en jongeren aangesloten bij de door Bloso erkende en gesubsidieerde sportfederaties, van 1995 tot 1999 en van 2000 tot 2002 (nieuw decreet).
Bron: Bloso.

ACTIEVE SPORTBEOEFENING NAAR OPLEIDING

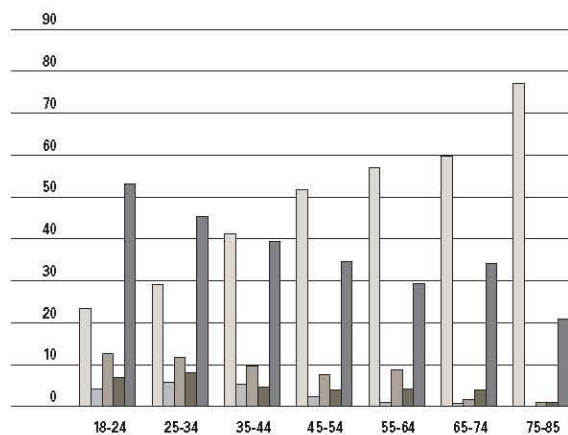
11.4 Zelf sportief actief bezig zijn in 2003, naar opleiding, in %.

Bron: APS-survey 2003.

*** $p < 0.001$.

nooit
één keer per jaar
meerdere keren per jaar
één keer per maand
meerdere keren per maand

ACTIEVE SPORTBEOEFENING NAAR LEEFTIJD

11.5 Zelf sportief actief bezig zijn in 2003, naar leeftijd, in %.

Bron: APS-survey 2003.

*** $p < 0.001$.

nooit
één keer per jaar
meerdere keren per jaar
één keer per maand
meerdere keren per maand

tennis- en de atletiekfederatie) terwijl andere dan weer leden verliezen.

Vooraf bij de groep van de 16 tot 25-jarigen en bij de mannen zouden de ledenaantallen dalen. In 2001 was er een lichte daling van het aantal leden, in 2002 gevolgd door een stijging. Die toename is voor het grootste deel te danken aan de nieuwe sportfederaties die vanaf 2002 gesubsidieerd worden en 92.225 leden tellen. Een ander factor is het opnieuw subsidiëren van de Vlaamse Schermbond en de lichte toename bij de overige gesubsidieerde sportfederaties (+1.600 leden). Daartegenover staan de sportfederaties die in 2002 niet meer gesubsidieerd werden (-15.768).

Het ledenaantal van de door Bloso gesubsidieerde Vlaamse sportfederaties is dan ook gestegen tot 953.280. Met de ledenaantallen van de louter erkende sportfederaties erbij, stijgt dit cijfer tot 1.017.785. Slechts drie kwart van de sportende leden waren blijvers. Bijna een kwart van de leden verlengde zijn abonnement niet. Ongeveer een kwart waren nieuwe leden.

Men kan ook sporten zonder een clubkaart op zak te hebben. In 2003 zegt nog steeds iets minder dan de helft van de respondenten in de APS-survey de afgelopen 12 maanden niet aan sport te hebben gedaan. 38% van de respondenten sportte meerdere keren per maand, wat toch een stijging is van 5%. Mannen sporten nog steeds meer dan vrouwen en vooral meer in clubverband. Ouderen sporten minder dan jongeren. Maar vooral opvallend zijn

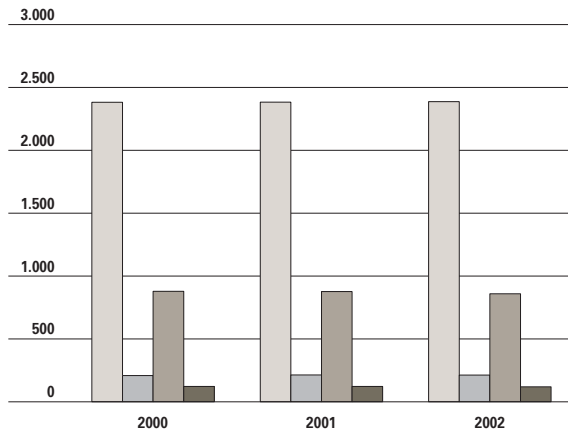
de verschillen naar opleidingsniveau. Verschillende studies wijzen de laatste jaren op de sterke sociale gelaagdheid in de sportparticipatie bij volwassenen. Hoger opgeleiden hebben meer kans op sportdeelname dan lager opgeleiden. Recent werd deze conclusie in de publicatie 'Jeugdsport in cijfers' doorgetrokken naar de jongeren.

Clubdeelname is minder afhankelijk van het opleidingsniveau dan de vrije sportdeelname. Dat neemt niet weg dat de diverse sociale geledingen de neiging hebben om zich in aparte verenigingen te groeperen. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het beleid want de sportclub wordt gezien als een plaats waar alle lagen van de bevolking elkaar kunnen ontmoeten.

Jeugdsport stimuleren was het voorbije decennium een belangrijke pijler in het sportbeleid. Het aandeel jongeren in de clubs is licht gestegen (van 34,9% in 2001 tot 35,9% in 2002). Scholen zijn een belangrijke partner. De grotere schoolsporevenementen trokken opnieuw meer deelnemers of behaalden zelfs hun maximaal toegelaten capaciteit.

Bij schoolsporevenementen voor het secundair onderwijs ('100 sportkriebels' en 'Avonturentrophy voor Scholen') is er een lichte daling. Scholieren zijn kennelijk een moeilijk te motiveren doelgroep. Uit een enquête bij de Vlaamse sportclubs, uitgevoerd in het kader van de Staten-Generaal voor sportclubs, blijkt dat slechts 32,7% van de clubs met de scholen samenwerkt. 60% vindt die samenwerking ook niet nodig.

SCHOOLSPOORT

11.6 Aantal deelnemende scholen aan schoolsportactiviteiten naar soort onderwijs, van 2000 tot 2002.

Bron: Bloso.

basisonderwijs
BLO
secundair
BUSO

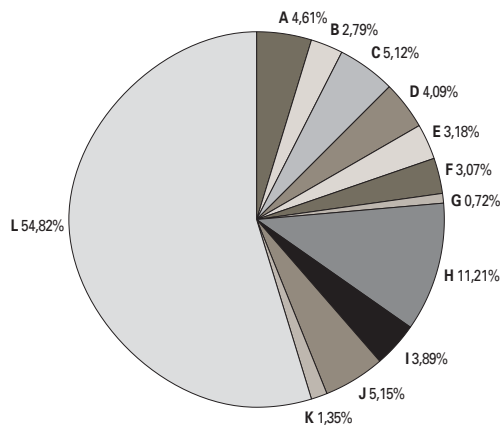
Het beleid wil de relatie tussen sportclub en onderwijs hechter maken. Dat moet voor jong talent de drempel naar een sportclub verlagen. Daarom werd het project Flexibele Opdracht voor de Leerkracht Lichamelijke Opvoeding (FOLLO) geïntroduceerd. In april 2001 werden 17 LO-leerkrachten halftijds vrijgesteld. Zij werken gedurende 19 uur per week in de sportclubs. De evaluatie van het project was zeer positief en het project werd verlengd.

11.2 Sportaanbod

Om de sportparticipatie bij de Vlaamse bevolking te verhogen moet er een voldoende en kwalitatief aanbod zijn. Kwaliteitsverbetering is nodig op zowel het lokale als het Vlaamse niveau. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de gemeentelijke sportdiensten, de plaatselijke sportclubs, de naschoolse sportbeoefening in schoolverband, de sportfederaties en het Bloso. Er werd een financiering uitgebouwd die veel verantwoordelijkheid legt bij de actoren op het terrein. De aanwending van die middelen wordt nagegaan via een **budgetanalyse**. Vanaf 2002 is het decreet van 13 juli 2001 van toepassing. Dat maakt een onderscheid tussen unisportfederaties en recreatieve sportfederaties.

Een recente enquête van het Bloso bij de Vlaamse gemeenten geeft voor het eerst duidelijkheid over

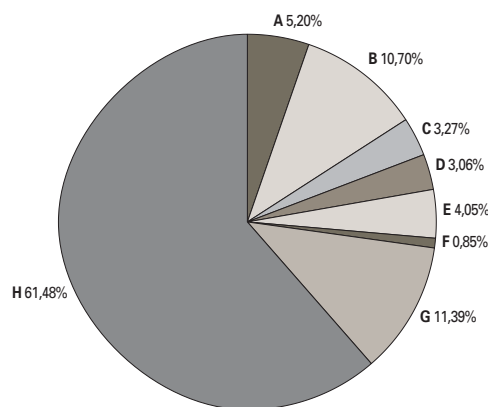
BUDGETANALYSE UNISPORTFEDERATIES

11.7	basisopdracht 1 organisatie van competitieve sportbeoefening	A
Budget-analyse	basisopdracht 2 organisatie van recreatieve sportbeoefening	B
unisport-federaties	basisopdracht 3 kaderopleiding en bijscholing	C
(basis- en facultatieve opdrachten)	basisopdracht 4 begeleiding clubs en informatieplicht	D
Bron:	basisopdracht 5 promoten van de eigen sporttak	E
Bloso.	facultatieve opdracht 1 jeugdsport	F
	facultatieve opdracht 2 sportkampen	G
	facultatieve opdracht 3.1 topsport: voorbereiding en deelname aan internationale wedstrijden	H
	facultatieve opdracht 3.2 topsport: topsportscholen	I
	facultatieve opdracht 3.3 organisatie van internationale wedstrijden	J
	facultatieve opdracht 3.4 voorbereiding en deelname aan os, wereldspelen en paralympics	K
	overige algemene kosten	L

het juiste aantal sportclubs in Vlaanderen. Er zijn 19.032 zuivere sportclubs en 4.453 socio-culturele sportverenigingen (duivenmelkers, hondendressuur...). 63% van deze sportclubs en verenigingen ontvangen lokale subsidies. Van de zuivere sportclubs is 64% aangesloten bij een Vlaamse sportfederatie.

BUDGETANALYSE RECREatieve FEDERATIES

11.8	basisopdracht 1 organisatie van zuiver recreatieve sportbeoefening	A
Budget-analyse	basisopdracht 2 kaderopleiding en bijscholing	B
recreatieve federaties	basisopdracht 3 begeleiding clubs	C
(basis- en facultatieve opdrachten)	basisopdracht 4 informatieplicht	D
	basisopdracht 5 promoten van de eigen sporttak(ken)	E
	facultatieve opdracht 1 jeugdsport	F
	facultatieve opdracht 2 sportkampen	G
	overige algemene kosten	H

in 2002. Bron: Bloso.

SPORTCLUBS

PROVINCIE	SPORTCLUBS	SOCIO-CULTURELE SPORTVERENIGINGEN	TOTAAL
Antwerpen	4.544	1.192	5.736
Limburg	3.663	743	4.406
Oost-Vlaanderen	4.155	901	5.056
Vlaams-Brabant	3.116	632	3.748
West-Vlaanderen	3.554	985	4.539
Vlaams Gewest	19.032	4.453	23.485

11.9 Aantal sportclubs in Vlaanderen in 2003, naar provincie. Bron: gemeentelijke enquête 2003, Bloso.

GEMIDDELDE SUBSIDIE

PROVINCIE	GESUBSIDIEERDE SPORTCLUBS	SUBSIDIEBEDRAG IN EURO	GEMIDDELDE SUBSIDIE PER GESUBSIDIEERDE SPORTCLUB IN EURO
Antwerpen	3.769	1.905.951	505,69
Limburg	2.179	1.114.000	511,24
Oost-Vlaanderen	3.292	1.417.226	429,98
Vlaams-Brabant	2.042	884.488	433,15
West-Vlaanderen	3.539	1.782.174	503,58
Vlaams Gewest	14.821	7.103.839	479,18

11.10 Gemiddeld subsidiebedrag van de gemeentelijke overheden aan de gesubsidieerde sportclubs in 2003, naar provincie.
Bron: gemeentelijke enquête 2003, Bloso.

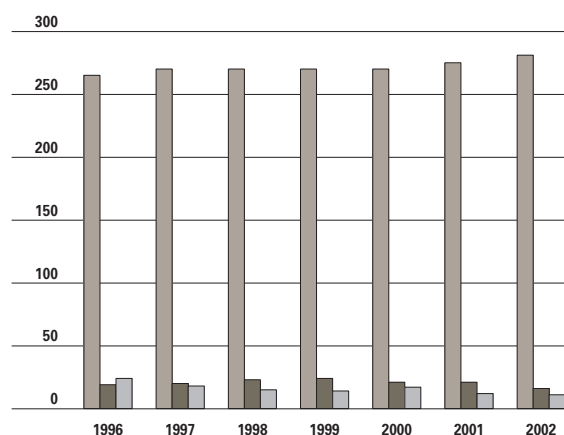
De lokale overheden keren in totaal 7,1 miljoen euro aan subsidies uit. Dat komt neer op een gemiddelde van 479 euro per gesubsidieerde sportclub. Een derde van de sportclubs ontvangt minder dan 200 euro subsidies en 10% meer dan 2.000 euro. 39 gemeenten geven helemaal geen subsidies.

Uit een bevraging van 2.480 sportclubs (niet volledig representatief, de 2480 deelnemende clubs zijn niet op a-selecte wijze gekozen) blijkt dat slechts 6% van de inkomsten uit subsidies bestaat, 42% komt uit lidgelden en de andere helft uit allerhande inkomsten. De lokale overheid steunt de sportclubs echter niet alleen door subsidiëring maar ook door sportinfrastructuur gratis of goedkoop ter beschikking te stellen.

Gemiddeld beschikt een sportclub over 133 leden. 46% telt minder dan 60 leden, slechts 19% meer dan 200 leden. Mannen maken 57% uit van het totale ledenaantal. In kleine sportclubs loopt dit zelfs op tot 68%. 39,6% van de clubs doet aan competitie-sport, 48,9% heeft een recreatieprofiel. Tevens blijkt 89,4% een unisportclub te zijn.

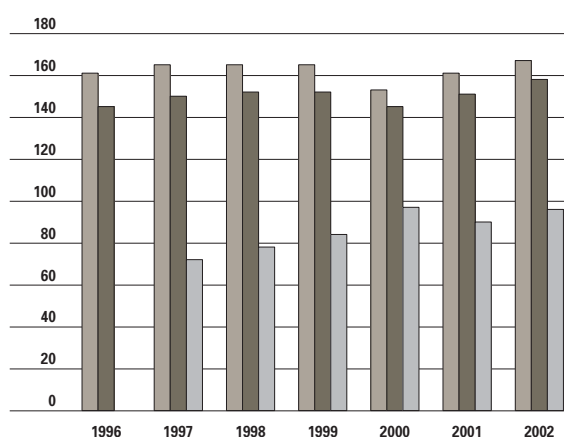
Het aantal autonome sportraden steeg van 270 in 1999 tot 281 in 2002. Ook het aantal erkende

SPORTRADEN

11.12 Evolutie van het aantal sportraden in zowel erkende, niet-erkende als autonome sportraad erkend door de gemeente niet-autonome sportraad = sectie sport bij gemeentelijke cultuurraad gemeenten zonder adviesorgaan sport gesubsidieerde gemeenten, van 1996 tot 2002. Bron: Bloso.

SPORTDIENSTEN

11.13 Evolutie van het aantal erkende, gesubsidieerde en niet-erkende sportdiensten, van 1996 tot 2002. Bron: Bloso.

GRATIS OF REDUCTIE OP SPORTINFRASTRUCTUUR

PROVINCIE	GRATIS	REDUCTIE	GRATIS OF REDUCTIE	TOTAAL	NIET GRATIS OF GEEN REDUCTIE	GEEN ANTWOORD
Antwerpen	4	37	15	56	13	1
Limburg	1	29	7	37	5	1
Oost-Vlaanderen	5	27	14	46	19	0
Vlaams-Brabant	10	27	11	48	13	3
West-Vlaanderen	15	20	14	49	13	1

11.11 Gemeenten die gratis sportinfrastructuur ter beschikking stellen van sportclubs of een reductie geven op de tarieven, in 2003, naar provincie.
Bron: gemeentelijke enquête 2003, Bloso.

VLAAMSE TRAINERSSCHOOL

	1999	2000	2001	2002
	2.994	2.802	3.667	3.994
Naar niveau				
Niveau Trainer A	279	150	229	180
Niveau Trainer B	483	446	676	477
Niveau Initiator/Jeugdsportbegeleider	2.232	2.206	2.762	3.337
Naar soort				
Gediplomeerden VTS-opleidingen	1.589	1.636	1.770	1.563
Gediplomeerden erkende opleidingen	1.080	1.007	968	1.084
Gediplomeerden assimilaties en inschalingen	325	159	929	1.347
Aantal personen die een VTS- of erkende bijscholing hebben gevolgd		1.486	3.177	3.559
Aantal personen die geslaagde zijn voor een opleidingsmodule				
		initiator		1.051
		Trainer B		286
		Trainer A		185
		Sportfunctionaris		131
				1.653

11.14 Evolutie van het aantal gediplomeerden van de Vlaamse Trainersschool naar soort opleiding en niveau, van 1999 tot 2002. Bron: Bloso.

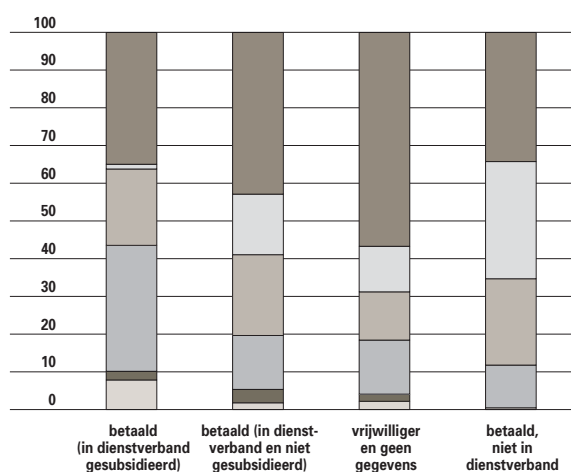
sportdiensten is licht gestegen. Er werden meer sportdiensten gesubsidieerd doordat een aantal gemeenten sportfunctionarissen aanwierf die aan de voorwaarden voldoen. In 2002 waren er 161 erkende gemeentelijke sportdiensten, waarvan 152 gesubsidieerde. Daarnaast heeft elke provincie een sportdienst met 3 sportfunctionarissen. De sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

heeft 2 sportfunctionarissen. Verwacht wordt dat het aantal erkende en gesubsidieerde sportdiensten verder zal stijgen in 2003.

Een kwalitatief aanbod vraagt eveneens een professionele omkadering. De Vlaamse Trainersschool (VTS) komt aan deze noodzaak tegemoet. De VTS is een samenwerkingsverband tussen het Bloso, de universiteiten, de hogescholen en de Vlaamse sportfederaties. Het aantal cursisten steeg in 2002 met bijna 10%. Net als het jaar voordien is deze stijging grotendeels te danken aan een toename van het aantal geassimileerden (961 initiators voetbal) en bijscholingen. Het aantal VTS-gediplomeerden daarentegen daalt lichtjes. Dat is waarschijnlijk een gevolg van de modulaire organisatiestructuur die in 2002 werd ingevoerd. De huidige cijfers worden hierdoor moeilijk vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

De professionalisering van het kader van de sportfederaties en de sportclubs zegt ons iets over de huidige kwaliteit van het sportaanbod. Bij de gesubsidieerde sportfederaties is de groep medewerkers zonder sporttechnisch diploma het grootst bij de vrijwilligers (50%). Bij de gesubsidieerde medewerkers heeft 33% een sporttechnisch diploma van categorie III (licentiaten L.O. of trainers A). De sportclubs registreren in vergelijking met 2001 meer lesgevers. Dit is een gevolg van de subsidiëring van en betere registratie door de sportfederaties.

MEDEWERKERS SPORTFEDERATIES

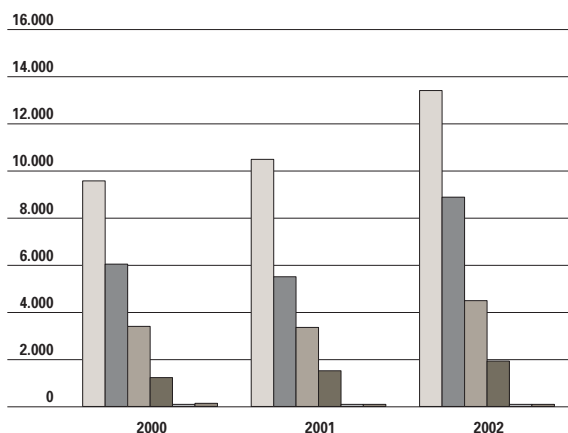

11.15 Verdeling administratieve, bestuurlijke en sporttechnische medewerkers naar niveau van sportdiploma in 2002, opgedeeld naar betalingswijze, in %.
Bron: Bloso.

categorie sportdiploma

categorie 0
 categorie I
 categorie II
 categorie III
 categorie IV
 categorie V

MEDEWERKERS SPORTCLUBS

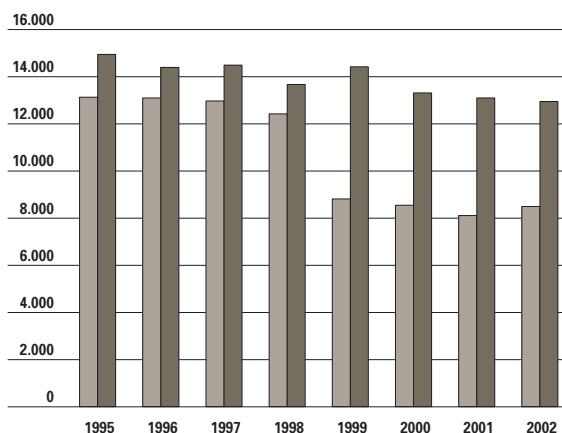

11.16 Verdeling van de lesgevers/trainers van het sporttechnisch kader van de sportclubs over de categorieën van sporttechnische diploma's, van 2000 tot 2002.

Bron: Bloso.

categorie categorie 0
sportdiploma categorie I
categorie II
categorie III
categorie IV
categorie V

SPORTKAMPEN

11.17 Evolutie van het aantal deelnemers aan sportkampen, van 1995 tot 2002, naar organisatie. Bron: Bloso

Bloso
Vlaamse gesubsidieerde sportfederaties

Ook de sportkampen van het Bloso en van de gesubsidieerde federaties spelen een rol in de verhoging van de kwaliteit. De sporttechnische begeleiding in deze sportkampen gebeurt steeds door gekwalificeerde lesgevers. Het aantal deelnemers aan de Bloso-sportkampen nam toe in 2002. Het bezettingspercentage steeg van 80% in 2001 naar 86% in 2002. In 2002 waren er 9.933 plaatsen

beschikbaar, of 208 minder dan in 2001.

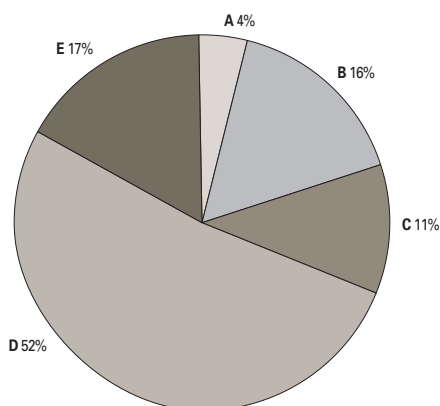
In 2002 is het aantal sportkampen van de erkende Vlaamse sportfederaties lichtjes gedaald (-0,4%), evenals het aantal deelnemers (-1,2%). Het aantal gesubsidieerde sportkampen en het aantal gesubsidieerde deelnemers zijn wel gestegen, respectievelijk met 2,5% en 1,1%.

Ook de gesubsidieerde gemeenten organiseren sportkampen. Er is echter geen verplichte registratie. In 2002 werden door 147 gesubsidieerde gemeenten 3.982 sportkampen met in totaal 122.601 deelnemers geregistreerd. Het begrip sportkamp is bij de gesubsidieerde gemeenten bovendien niet decretaal bepaald. De kwaliteit is dan ook minder verzekerd dan bij sportkampen georganiseerd door het Bloso of door de gesubsidieerde Vlaamse sportfederaties.

Ook bijscholing voor de medewerkers van de sportdiensten en sportfederaties drijft de kwaliteit op. Vanaf 2002 worden enkel de erkende uren geregistreerd: 1.145 uren voor de gesubsidieerde gemeenten en 1.671 uren voor de gesubsidieerde sportfederaties.

39,3% van de Vlaamse schepenen van Sport zegt te kampen met een structureel tekort aan overdekte sportinfrastructuur. Daarnaast heeft nog eens 31% van de steden en gemeenten een periodiek tekort aan sportinfrastructuur. Dit wordt bevestigd door de sportclubs. Meer dan een derde ervaart een tekort aan infrastructuur. Voor de competitiesportclubs loopt dit zelfs op tot bijna de helft. Ook stellen de clubs dat het gebrek aan beschikbare uren vooral te wijten is aan onvoldoende sportinfrastructuur.

TEKORT AAN SPORTINFRASTRUCTUUR

11.18 Redenen voor het tekort aan beschikbare uren in de sportaccommodatie in 2003.

Bron: Bevraging van de sportclubs 2003, Bloso.

er zijn veel eigen activiteiten van de sportdienst A
schoolinfrastructuur naschools onvoldoenden benut B
infrastructuur wordt niet optimaal gebruikt C
er is onvoldoende infrastructuur D
andere E

11.3 Kritische succesfactoren

Het succes van het sportbeleid wordt in hoge mate mee bepaald door enkele randvoorwaarden. Zo kunnen de goede resultaten van onze topsporters de interesse van de bevolking voor sport aanwakkeren, vooral bij de jeugd. Ook de topsportscholen vormen een cruciaal gegeven. Daarnaast draagt een degelijk dopingbeleid bij tot het positieve imago van de sport. Andere belangrijke aspecten zijn het sportonderzoek, de federalisering van de sportbonden en de samenwerking tussen gemeenten, sportclubs en scholen.

Topsport

De Vlaamse regering wil talentvolle sporters maximaal kansen geven om topprestaties te leveren op internationaal niveau. De topsportscholen vervullen een scharnierfunctie. Zij bieden talentvolle jonge topsporters de mogelijkheid om topsport en studies te combineren. Bij de sportfederaties groeit het besef van de impact hiervan. Zo zijn twee belangrijke sportfederaties (de Vlaamse Zwemliga en de Wielerbond Vlaanderen) tijdens het schooljaar 2002-2003 in het project topsportscholen gestapt. Jongeren met een topsportstatuut zitten steeds vaker op een topsportschool. Waar dit aanvankelijk slechts voor 50% het geval was, is deze verhouding

in het schooljaar 2001-2002 opgelopen tot 73% en in 2002-2003 zelfs tot 80%.

In 2002 behaalden Vlaamse atleten in sporttakken opgenomen in het topsportbeleid 26 gouden, 29 zilveren en 24 bronzen medailles, 157 finaleplaatsen en 106 halvefinaleplaatsen op WK, EK's, OS, Paralympics, Wereldspelen, Universiades en Stille Spelen. Een vergelijking in de tijd is moeilijk omdat niet ieder jaar dezelfde grote evenementen plaatsvinden. In 2002 kwamen er 232 Vlaamse atleten voor op Europese -of wereldrankings in sporttakken die zijn opgenomen in het topsportbeleid 2001-2004. De uitgekeerde subsidies topsport zijn in 2002 fors gestegen omdat ook de sporttakken wielrennen, basketbal en paardrijden werden opgenomen in het topsportbeleid. In het kader van Topsport Vlaanderen subsidieerde de afdeling Jeugd en Sport in 2002 een 70-tal topsportevenementen. In 2004 zal er een beleidsplan Topsport worden uitgewerkt in nauw overleg met de topsportfederaties, de VSF en het BOIC.

Sportpromotie

Sportpromotie is een belangrijk instrument om de sportparticipatie te verhogen. Alleen al voor het 'Contract JeugdSport' stelt het Bloso jaarlijks

TOPSPORTSCHOLEN

	98-'99	99-'00	00-'01	01-'02	02-'03
Aantal participerende sportfederaties in topsportscholen	12	14	14	14	16
Sportfederatie					
voor topsport erkend en gesubsidieerd	9	9	9	9	13
niet voor topsport erkend en gesubsidieerd	3	5	5	5	3
Leerlingen in topsportschool	201	341	326	390	454
man	127	240	242	278	324
vrouw	74	101	84	112	130
Uitgereikte topsportstatuten	399	488	478	532	568
man	265	340	327	358	383
vrouw	134	158	151	174	185

11.19 Evolutie van het aantal participerende federaties, leerlingen in topsportscholen en aantal statuten, van schooljaar 1998-1999 tot 2002-2003.
Bron: Bloso.

DOPING

	1999	2000	2001	2002
Aantal gecontroleerde manifestaties	362	401	402	388
Aantal gecontroleerde atleten	1.901	1.960	2.046	2.203
Aantal overtredingen	112	129	120	83
Overtredingsratio in %	5,9	6,6	5,9	3,8

11.20 Evolutie van het aantal gecontroleerde manifestaties, gecontroleerde atleten en aantal overtredingen en de algemene overtredingsratio, van 1999 tot 2002. Bron: WVC, Medisch Verantwoord Sporten.

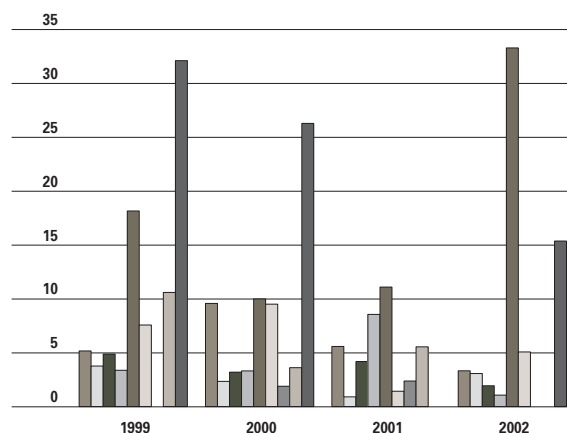
ongeveer 2,5 miljoen euro ter beschikking. De sportpromotiecampagne 'Bij een sportclub zit je goed' zit in haar tweede fase. Naast een mediacampagne worden ook concrete acties op het terrein ontwikkeld. Hierbij kan elke Vlaamse sportclub een promotieproject indienen. In de eerste fase werden 169 pilootprojecten ondersteund, in de tweede fase 103 projecten. Elk project kan maximaal 620 euro krijgen. Ook de gesubsidieerde sportfederaties en de gesubsidieerde gemeenten doen financiële inspanningen op het gebied van sportpromotie. Hiervan zijn echter geen exacte bedragen bekend.

Verantwoord sporten

Het Vlaamse sportbeleid wil zoveel mogelijk mensen, ieder op zijn prestatieniveau, zo regelmatig mogelijk doen sporten in kwaliteitsvolle omstandigheden. De integriteit van de sport en het medisch verantwoord sporten krijgen bijzondere aandacht. De vrijwaring van de volksgezondheid en het terugdringen van een ongezonde prestatiedrang zijn belangrijk. Voor het positieve imago van de (top)sport en het verhogen van de fairplay en de veiligheid staat een efficiënte dopingbestrijding cruciaal.

Tijdens de afgelopen legislatuur heeft de Vlaamse overheid talrijke initiatieven genomen om de sportbeoefenaar te informeren over de gevaren van doping en het belang van gezond sporten: een tv-spot, brochures, een dopinglijn en twee websites (www.dopinglijn.be en www.gezondsporten.be) zagen het licht. Tevens werd een mobiel en gestandariseerd onderzoekslokaal voor dopingcontrole in gebruik genomen: de bus 'medisch verantwoord sporten'. Die moet de actieradius van het controlebeleid vergroten, op termijn zelfs tot de sportbeoefening buiten competitie. Ook maakt de bus de controles zichtbaarder. Op basis van de bestaande cijfers is het echter moeilijk om trends aan te geven. Het aantal gecontroleerde sporters

OVERTREDINGSRATIO'S

11.21 Verhouding tussen het aantal overtreders en het totaal aantal gecontroleerde atleten, van 1999 tot 2002, in %.

Bron: WVC, Medisch Verantwoord Sporten.

wielrennen
voetbal
atletiek
volleybal
body-building
basketbal
zwemmen
handbal
powerlifting

ligt momenteel niet hoog genoeg om significantie te kunnen duiden. Bovendien wijst een daling van de overtredingsratio niet noodzakelijk op minder dopingzondaars maar enkel op minder vastgestelde gevallen. Daarom zal hoogwaardig wetenschappelijk dopingonderzoek verder gestimuleerd worden. De sportmedische keuring en begeleiding van sportbeoefenaars zullen verder verfijnd worden met onder andere het **atletenpaspoort** en de **jongeren-sportpas**.

Federalisering van de sportbonden

Aan het begin van de legislatuur beoefende een aanzienlijk deel van de Vlaamse sportbeoefenaars een sport die georganiseerd werd door een unitaire sportbond. Voor deze sportbeoefenaars kon geen Vlaams sportbeleid gevoerd worden. In 2000 hebben twee sportbonden zich aan de Vlaamse wetgeving aangepast: de Vlaamse Liga Paardensport en de Vlaamse Motorrijdersbond van België. In 2001 werden drie Vlaamse sportfederaties opgericht die ontstaan zijn uit de splitsing van een nationaal gestructureerde sportfederatie: de Wielerbond Vlaanderen, de Vlaamse Basketballliga en de Vlaamse Vereniging voor Golf. Deze gefederaliseerde sportbonden tellen in totaal 86.831 aangesloten leden.

Sportonderzoek

Het beleidsvoorbereidend, beleidsondersteunend en toegepast sportwetenschappelijk onderzoek wordt gestimuleerd. Nadat het budget jarenlang constant bleef op 74.368 euro, werd dit vanaf 2000 verdubbeld tot 148.736 euro in de Bloso-begroting. In 2001 werd het budget voor het eerst opgesplitst en kreeg het toegepast sportwetenschappelijk onderzoek 24.789 euro toegewezen.

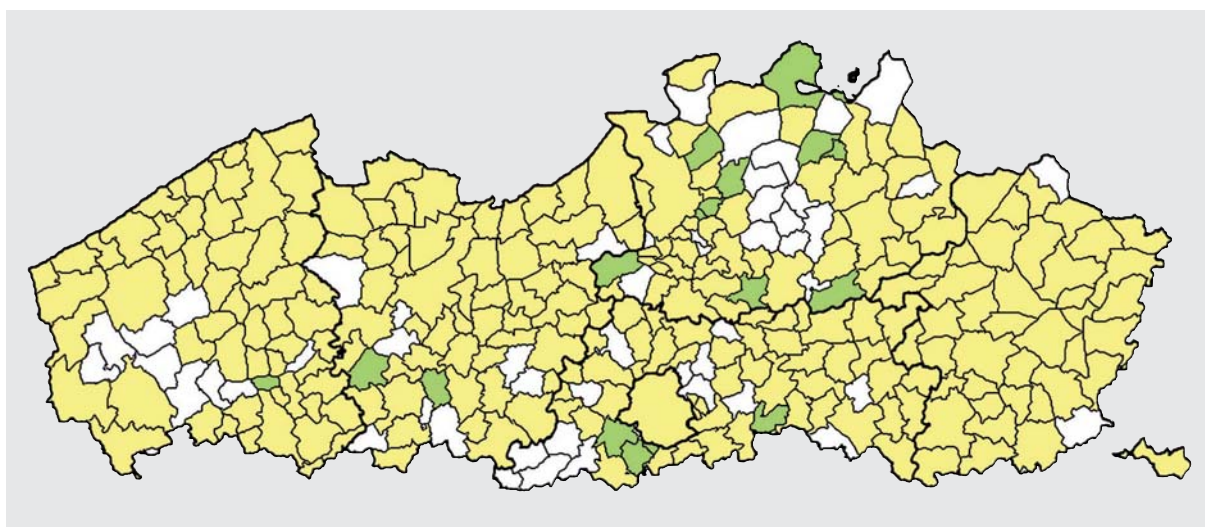
Na de oprichting van het steunpunt 'Sport, Beweging en Gezondheid' in 2002 werden de middelen voor sportwetenschappelijk onderzoek hier ondergebracht. Voor de periode 2001-2006 werd voor het steunpunt 4,21 miljoen euro voorzien op de begroting van de minister van Onderwijs en Vorming. Enkele grote opdrachten zijn: een uitgebreid sportparticipatieonderzoek, het nagaan van de relatie tussen sportparticipatie en gezondheid en het onderzoek naar letsels en gezondheidsschade ten gevolge van fysieke activiteit en sport.

Driehoek gemeente-club-school

Via lokale samenwerkingsverbanden tussen de scholen, de sportclubs en de gemeentelijke sportdienst, wordt getracht de sportparticipatie van jongeren te verhogen en de lokale actoren te responsabiliseren. In 2002 hebben 234 Vlaamse en 3 Brusselse gemeenten een project ingediend in het kader van het 'Contract JeugdSport' Drie kwart van alle gemeenten wenste dus aan dit project mee te werken.

Van de 222 gemeenten die in 2001 hebben deelgenomen doen er 210 opnieuw mee in 2002. Slechts 12 gemeenten haakten af en 27 nieuwe gemeenten stapten voor het eerst in het project. De 237 dossiers hebben betrekking op 1.209 jeugd sportprojecten, 50 meer dan in 2001.

CONTRACT JEUGDSPOORT

11.22 Spreiding van het Contract JeugdSport 2002-2003.
Bron: Bloso, bewerking APS.

contract JeugdSport in één of beide voorgaande periodes: '00-'01, '01-'02 (18) ■
contract JeugdSport 2002-2003 (235) ■
nog nooit contract JeugdSport (56) ■

VOOR MEER INFORMATIE

Publicaties

- Scheerder, J., Pauwels, G., Vanreusel, B., Vlaanderen sportief gepeild: wie participeert niet? Ontwikkelingen in en determinanten van (club)sportiviteit in Vlaanderen gepeild!, MVG, 2003.
- Scheerder, J., Pauwels, G., Stativaria 26: Vlaanderen sportief gepeild!, MVG, 2002.
- Scheerder, J., Dehaese, J., Vanreusel, B., Jeugdsport in cijfers: De sportdeelname van jongeren in Vlaanderen in 2000 tabellen en grafieken, Lannoo, 2003.

Websites

www.bloso.be

www.vlaanderen.be/dopinglijn

www.gezondsporten.be
